

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΦΥΣΗ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Στα ύψη η παραγωγή πλαστικών παγκοσμίως

Το (διασκευασμένο) κείμενο του Γιώργου Λιάλιου δημοσιεύτηκε το 2016 στην εφημερίδα Καθημερινή.

Τα προηγούμενα 50 χρόνια η παραγωγή πλαστικού 20πλασιάστηκε και μέσα στα επόμενα 50 χρόνια αναμένεται να διπλασιαστεί: «απογειώθηκε» από 15 εκατομμύρια τόνους το 1964 σε 311 εκατ. τόνους το 2014. Οι πλαστικές συσκευασίες αντιπροσωπεύουν το 26%. Όμως μόλις το 14% των πλαστικών συσκευασιών ανακυκλώνεται σε παγκόσμιο επίπεδο, ακόμα ένα 14% οδηγείται σε καύση και το υπόλοιπο 72% χάνεται: το 40% θάβεται σε χωματερές και το 32% καταλήγει απευθείας στο περιβάλλον. Έως το 2025 οι ωκεανοί θα περιέχουν 1 τόνο πλαστικών ανά 3 τόνους ψαριών, ενώ το 2050 θα περιέχουν (κατά βάρος) περισσότερο πλαστικό από ψάρια! Η έκθεση του Ellen Mac Arthur Foundation με τίτλο «Η νέα οικονομία των πλαστικών» (The New Plastics Economy) παρουσιάζει αποκαρδιωτικά στοιχεία για τη διαχείριση των πλαστικών –εστιάζοντας στις συσκευασίες– στον πλανήτη, στοιχεία με μεγάλη σημασία δεδομένης της συνεχούς αύξησης της χρήσης τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της διείσδυσης των πλαστικών είναι ότι σήμερα το 15% (κατά βάρος) ενός αυτοκινήτου είναι από πλαστικό, όπως και περίπου το 50% του νέου αεροπλάνου Boeing Dreamliner. Η έκθεση καταλήγει στην ανάγκη μιας νέας παγκόσμιας πολιτικής για τον κύκλο ζωής των πλαστικών.

Πού καταλήγουν τα πλαστικά; Περίπου 40 χρόνια μετά την καθιέρωση του πρώτου παγκόσμιου συμβόλου ανακύκλωσης στα προϊόντα, μόλις το 14% των πλαστικών συσκευασιών ανακυκλώνεται. Κάπου 8 εκατομμύρια τόνοι πλαστικών καταλήγουν κάθε χρόνο στους ωκεανούς – περίπου ένα γεμάτο απορριμματοφόρο ανά λεπτό (...).

Με αυτά τα δεδομένα, λοιπόν, δημιουργείται η ανάγκη ενός νέου οράματος, μιας «νέας οικονομίας» για τα πλαστικά σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα βασικά σημεία της πρότασης στην οποία καταλήγει η έκθεση του ιδρύματος Ellen Mac Arthur είναι τα ακόλουθα:

- Ανάπτυξη ενός παγκόσμιου πρωτόκολλου για τα πλαστικά, το οποίο θα δώσει τις κατευθύνσεις για τον επανασχεδιασμό των υλικών (λ.χ. μείωση των πρόσθετων ουσιών, δημιουργία υπερ-πολυμερών) και την ανάπτυξη ενός συστήματος «επόμενης ημέρας» που

θα βελτιώσει τη συλλογή, διαλογή και αξιοποίηση των πλαστικών, την απόδοση της παραγωγής, την ποιότητα των υλικών και τα οικονομικά του κλάδου.

- Διεύρυνση της επαναχρησιμοποίησης πλαστικών συσκευασιών (...).
- Προώθηση της χρήσης κομποστοποιήσιμου πλαστικού για συγκεκριμένες εφαρμογές, όπως η συσκευασία οργανικών (λ.χ. φρούτων), οι συσκευασίες έτοιμου φαγητού και άλλα.

Παράλληλα, πρέπει να ξεκινήσει μια προσπάθεια περιορισμού της «διαρροής» πλαστικών προς το φυσικό περιβάλλον. Αυτή θα μπορούσε να επιτευχθεί με βελτίωση των συστημάτων «επόμενης ημέρας» στις χώρες που έχουν τις χειρότερες επιδόσεις, αλλά και με οικονομικά εργαλεία, όπως τη βελτίωση της οικονομικής ελκυστικότητας των χρησιμοποιημένων πλαστικών (...). Τέλος, σημαντικές είναι η σταδιακή απεξάρτηση των πλαστικών από τη χρήση πετρελαίου και η μετακίνηση της βιομηχανίας σε παραγωγικές διαδικασίες με χαμηλό αποτύπωμα σε άνθρακα.

Το όραμα της «Νέας Οικονομίας Πλαστικών» είναι ότι τα πλαστικά δεν πρέπει ποτέ να γίνονται απορρίμματα. Αντ' αυτού να επανεισέρχονται στην οικονομία ως πολύτιμα τεχνικά ή βιολογικά συστατικά. Η φιλοδοξία της είναι να προσφέρει ένα καλύτερο σύστημα σε παγκόσμιο επίπεδο και καλύτερα περιβαλλοντικά αποτελέσματα, δημιουργώντας μια πιο αποδοτική οικονομία για το χρησιμοποιημένο πλαστικό, μειώνοντας την απώλεια πλαστικού προς το περιβάλλον και απεξαρτώντας το πλαστικό από το πετρέλαιο.

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Παρουσίασε, στο πλαίσιο μιας συζήτησης που έχεις με τους συμμαθητές σου, τα κύρια σημεία της πρότασης που καταθέτει το ίδρυμα Ellen Mac Arthur, σε 50-60 λέξεις.

Μονάδες 15

A2. Το κείμενο μπορεί να χωριστεί σε δύο βασικές νοηματικές ενότητες. Εντόπισέ τες και εξήγησε με ποιον τρόπο εξασφαλίζεται η ομαλή μετάβαση από τα νοήματα της 1ης στα νοήματα της 2ης.

Μονάδες 10

A3. Στο πλαίσιο της εκστρατείας που οργανώνει το 15μελές του σχολείου σου για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των συμμαθητών σου, καλείσαι να ετοιμάσεις ένα κείμενο 200-250 λέξεων με το οποίο τους προτρέπει να συμμετάσχουν σε δράσεις ανακύκλωσης. Ετοίμασε το κείμενο αυτό, το οποίο θα έχει μορφή επιστολής προς τους συμμαθητές σου, αντλώντας ιδέες και από το κείμενο που σου έχει δοθεί.

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ (1859-1951)

Τα Πρωτοβρόχια

Το παρακάτω ποίημα του Γεωργίου Δροσίνη δημοσιεύθηκε το 1930 και ανήκει στη συλλογή «Θα βραδιάζει».

Με τα πρωτοβρόχια θα 'ρθουν τα μηνύματα
του χειμώνα: το ποτάμι θα θολώσει,
θα τριζοβολούν ξερά τα πλατανόφυλλα,
θα κρυώσει η νύχτα και θα μεγαλώσει.

Θα δροσοσταλάζουν κόκκινα τα κούμαρα,
κυκλαμιές θ' ανθούν στο χώμα ταίρια ταίρια,
θα καπνίζουν σφαλιστά τα χωριατόσπιτα,
και θ' αρχίσουν τα σπιτιάτικα νυχτέρια.

Θα σωπάσει ο τζιτζικας, κι ετοιμοτάξιδα
γι' άλλων τόπων άνοιξη, μακριά απ' τα χιόνια,
βράδυ βράδυ ως τα μεσούρανα θα χύνονται
μαύροι φτερωτοί σταυροί, τα χελιδόνια.

Ω χαρά μας! το χειμώνα θα προσμένομε,
δίχως πάγους και χιονιές να φοβηθούμε:
της ζωής μας το στερνό ταξίδι εκάναμε
και την άνοιξη άλλων τόπων δεν ποθούμε!

ΘΕΜΑΤΑ

B1. Ποιον προβληματισμό καταθέτει το κείμενο; Να στηρίξεις την απάντησή σου σε τρία σημεία του κειμένου.

Μονάδες 15

B2. Στο κείμενο αντιτίθεται ο χειμώνας με το καλοκαίρι. Τι μπορεί να υποδηλώνει αυτή η αντίθεση;

Μονάδες 10

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Θεωρείς ότι το κείμενο αποπνέει μian αισιόδοξη ή απαισιόδοξη στάση ζωής; Συμφωνείς με την οπτική του αυτή;

ή

2. Προσπάθησε να αποδώσεις τις ιδέες που εκφράζει το ποίημα σε ένα πεζό κείμενο, το οποίο γράφεις προς ένα αγαπημένο πρόσωπο. Εστίασε στη στάση ζωής που διατυπώνεται από το ποιητικό υποκείμενο.

Μονάδες 25